

Energetska zajednica, nadzorno tijelo Europske unije za energetiku sa sjedištem u Beču upozorilo je prošloga mjeseca parlament Bosne i Hercegovine da ne odobri državno jamstvo za zajam kineske banke Exim namijenjen energetske kompaniji Elektroprivreda BiH d.d. za izgradnju novog postrojenja, Bloka 7 u tuzlanskoj elektrani.

Državno jamstvo Kinezima pokriva 85 posto ukupne vrijednosti ugovora, potpisano je to u studenom prošle godine. Jamstvo međutim predviđa odredbe nedopuštene po pravilima Europske unije o subvencijama u energetske sektoru, koje je BiH dužna poštovati kao izgledni budući kandidat za članstvo i potpisnica Ugovora Energetske zajednice. Naime, EU pravila dopuštaju državna jamstva u iznosu od 80 posto, na glavnice i kamate. No, sporazum BiH sa Exim bankom nudi državno jamstvo u iznosu od 85 posto, na glavnice, kamate i "druge obaveze" - koje, međutim nije jasno.

No, nije to jedini problem, budući da se europske i svjetske financijske institucije postupno povlače iz financiranja elektrana na ugljen BiH nije zapravo imala mnogo izbora, s obzirom na vlastiti lokalni energetske kontekst, nego obratiti se Kinezima, i ovako zainteresiranima za energetske projekte na Balkanu (ne zbog filantropije već dakako povrata uloženog).

Uvjeti zajma predviđaju trajanje kredita od 20 godina, uz početak od 5 godina i otplatu u roku od 15 godina. Kineski kredit pokrio bi spomenutih 85 posto, dok bi se ostatak financirao iz sredstava Elektroprivrede BiH.

Protiv ugljena

Izgradnjom Bloka 7 u TE Tuzla, Elektroprivreda BiH je trebala dobiti novi proizvodni kapacitet 450 megavata. Ulaskom zamjenskog Bloka 7, s radom su trebali prestati blokovi 3 i 4. Zbog svoje efikasnosti, ekoloških parametara i isplativosti, Blok 7 trebao bi biti zamjena i za blokove 5 i 6 koji će u u pogon ulaziti prema potrebi. Blok 7 je predviđen za rad u kogeneraciji, čime se obezbjeđuje dugoročno snabdijevanje toplinom energijom okolnih gradova, te projektuje u skladu sa savremenim tehnologijama koje osiguravaju da emisija svih polutanata bude ispod dozvoljenih graničnih vrijednosti i zahtjeva legislative EU i BiH. Za proizvodnju električne i toplinske energije u Bloku 7 predviđena je upotreba lignitnog uglja iz RU Kreka, stoji u priloženju objavljenom na službenoj internet stranici Elektroprivrede BiH.

Prigovor Energetske zajednice, rezultat je pritužbi skupina za zaštitu okoliša koje su se otvoreno protivile Bloku 7. Aktivisti za zaštitu okoliša protive se energetske projektima koji se baziraju na ugljenu, poput onih koji se trenutno planiraju u suradnji s Kinom. Njihov argument je nepoštivanje europskih propisa te ugrožavanje kvalitete zraka, ali i izlaganje osiromašene Bosne skupim nadogradnjama postrojenja nakon što Bosna jednom postane punopravnom članicom Europske unije i bude prisiljena prilagoditi svoju energetiku

europskim direktivama.

Izvor: bilten.org